

Pohjola piirtyy kartalle – huikea matka halki Pohjolan karttakuvan

John Nurmisen säätiö on kunnostautunut useiden historiallisten karttanäyttelyiden järjestäjänä. Säätiön huomattavan laajaa karttakokoelmaa ja merenkulkuun liittyvää esineistöä on esitelty viime vuosina muun muassa näyttelyissä *Mare Balticum*, *Koillisyälyä* ja *Ultima thule*. Tänä syksynä ja ensi talvena on vuorossa Pohjoismaiden karttoihin keskittyvä näyttely. Näyttelyn katsojat pääsevät aikamatkalle, jonka kuluessa Pohjolan karttakuva muuttuu 1400-luvun muutamista epämääräisistä viivoista ja paikannimistä 2000-luvun satelliittipaikannuksen tarkentamaksi, informaatiota täyteen ahdetuksi digitaalitulosteeksi.

Värikylläinen ja yksityiskohtia pursuava näyttely etenee temattisesti järjestettyjen huoneiden halki. Varhaisimpien karttojen jälkeen pääsee tutustumaan katoliseen piispa **Olaus Magnukseen** ja moniin versioihin hänen *Carta marinastaan*.

Andreas Bureuksenkin kartat ja niiden lukuisat muunnelmat löytyvät näyttelystä.

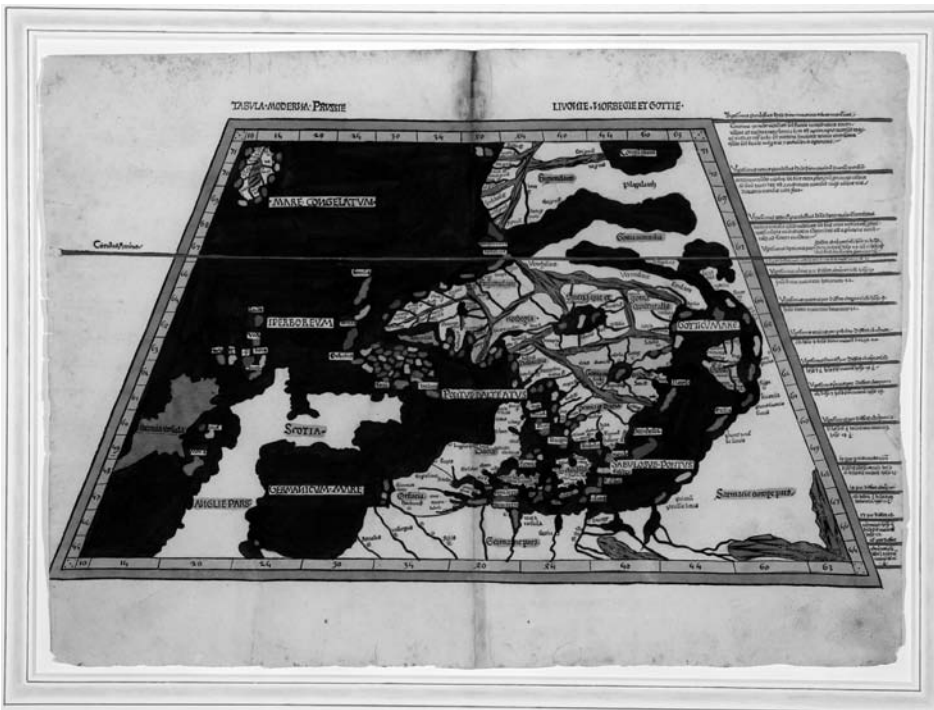
Esillä on maailmankarttoja, sotakarttoja, Suomenlahden merikarttoja sekä antropomorfisista ”pilakuvakarttoja”. Helsinki-huoneessa on pääkaupunkimme karttojen lisäksi panoraamoja. Näyttelyvieras pääsee tutustumaan myös karttojen keräilijöiden ajatuksiin, karttojen konservointiin sekä

siihen, miten karttoja tehtiin ennen – ja nyt, paikatietotekniikan avulla.

Lokakuussa avatussa näyttelyssä on mukana useita yhteistyökumppaneita, kuten Helsingin kaupungin museo, Kansalliskirjasto, Chartarum Amici, Hagelstamin antikvariaatti, Nurminen Prima ja AffectoGenimap. Helsingin yliopiston maantieteen laitoksen opiskelijat ovat näyttelyssä oppaina. He ovat tehneet historiallisen kartografian kurssillaan myös tutkimusta muutamista näyttelyssä esillä olevista kartoista. Kurssitöiden tuloksia hyödynnetään näyttelyn opastesteissä.

John Nurmisen säätiö on julkaissut näyttelyn yhteydessä professori **Ulla Ehrensvaridin** kirjoittaman kirjan *Pohjolan kartan historia. Myyteistä todellisuuteen*. Teos tuo uusia ja yllättäviäkin näkökulmia pohjoisten alueiden kartoituksen historiaan. Kirja arvostellaan ensi vuonna *Terrassa*. Näyttely on avoinna Sederholmin talossa Helsingissä 25. helmikuuta 2007 asti. Yleisöluennot näyttelyn teemoista pidetään keskiviikkoisin kello 17.00–17.45. Lisätietoja luennoista ja näyttelystä: <http://www.johnnurmisenfaatiao.fi/index_fin.php>

KATARIINA KOSONEN

Ensimmäinen painettu Pohjolan kartta vuodelta 1486 Ulmissa julkaistusta Ptolemaios-laitoksesta (John Nurmisen säätiö).